

Vydává Občanské sdružení Step by Step ČR, o. s.

Úvodník

Milí přátelé Začít spolu!

Máte před sebou první číslo nového časopisu Začít spolu, který jsme se rozhodli vydávat my, občanské sdružení Step by Step ČR. V současné době je to právě Step by Step ČR, které v České republice zaštiťuje vzdělávací program Začít spolu, pořádá semináře i tradiční letní školu. Po setkání zástupců škol s programem Začít spolu v listopadu 2010, jsme hledali možnost, jak posílit společné sdílení zkušeností a informací mezi školami i učiteli Začít spolu. Postupně nám vykrystalizovala myšlenka časopisu, který bude zatím vycházet čtyřikrát ročně a bude šířen prostřednictvím mailů a našich webových stránek. Naleznete zde rozhovory s osobnostmi kolem programu ZaS, informace o školách, novinkách nebo probíhajících akcích. Od následujícího čísla bude každé číslo obsahovat přílohu v podobě praktických tipů na vyučování, vyzkoušených a fungujících modelových hodin, hodnotících listů apod. Vše z praxe od učitelů Začít spolu. Věříme, že tyto přílohy oceníte jako pomůcky při Vašem učení. Přejeme příjemné čtení a uvítáme Vaše tipy i názory.

Anna Veselková
šéfredaktorka

Obsah

Úvodník	1
Tak tohle vše už dávno děláme	1
Rozhovor s ředitelkou Step by Step ČR	2
Anketa.....	3
Začali jsme spolu	4
Setkání Začít spolu	6
Nabídka kurzů Step by Step ČR.....	7
Konstanta ZaS, SbS, ISSA.....	8
Na návštěvě v... ..	8

ZAČÍT SPOLU

ČASOPIS

Doporučujeme

Začali jsme spolu.

Ředitelka ZŠ a MŠ Angel popisuje, jak program Začít spolu ovlivnil filozofii a profilování velké sídlištní školy v Praze Modřanech. Naleznete zde i zkušenosti maminky, která ocenila program Začít spolu z pohledu rodiče. Str. 4

Setkání škol Začít spolu,

které proběhlo 19. listopadu 2010, umožnilo sdílení zkušeností mezi učiteli pracujícími podle Začít spolu jak v základních, tak i v mateřských školách. Byly představeny nové mezinárodní standardy ISSA Kompetentní učitel 21. století i plány rozvoje programu Začít spolu v ČR. Str. 6

Tak tohle vše už dávno děláme

Pronesla jsem v duchu tuto větu po prvním prezentačním semináři Začít spolu v roce 1995 v Brně. Sebevědomě jsem se postavila a přihlásila se do začínajícího projektu s vizí, že teď už to bude jenom samé pozitivum a sociální jistoty. Tehdejší ředitelka projektu se na mne s obdivem podívala, a když jsem nadhodila, že máme i asistenty - kluky ve výkonu civilní služby – nic nebránilo tomu, abych byla zapsána mezi deset modelových mateřských škol v republice.

Své mínění jsem si já i paní ředitelka ZaS opravila hned po její první návštěvě v mateřské škole, na kterou jsem byla tak pyšná. A zazněla druhá historická věta: „Hmmm, Julko, víš, toto opravdu není program Začít spolu...“ Mé sebevědomí i iluze splaskly jako balónek, který ležel v koutě v tělocvičně.

Ještě horší bylo, když jsem pochopila, že moje představa o klidné cestě do důchodového věku se pomalu a jistě rozplývá jako mlha na podzim. Jednou jsem se ale rozhodla, takže necouvnu. Konec konců, chci být u něčeho nového a zajímavého.

„Děvčata“ zašvitořila jsem pedagogickému sboru, - „přihlásila jsem nás do super projektu. Pojedeme na školení a máme to v kapse“. Můj přesvědčovací talent, „demokratické“ postoje a síla elánu udělaly své a tak přišla chvíle, kdy jsme vycestovali na první letní školu. Zdůrazňuji „první“.

Učitelky pomalu začaly chápat, že lehkost

mého pohledu na svět je trochu iluzorní, že jedna letní škola nepostačí a že jsme vstoupily do prostoru tzv. neznámého pro naši disciplínu.

Pořád jsme pracovali v mateřské škole, pořád jsme měli kolem sebe děti a jejich rodiče.

Přesto to bylo úplně o něčem jiném, než jak jsme pracovali doposud.

Změnily jsme prostředí tříd – vystavěli Centra aktivit – a po několika návštěvách projektové psycholožky znovu a znovu přestavovali, třídili, popisovali. Prvotní odpor se postupně přerodil v pochopení, proč stolecčky tak a ne jinak, proč vše popsat tiskacím písmem, proč dovolit rodičům, aby vstupovali do tříd. Další školení, další letní škola, další výkřiky zděšení: „Tos nám neřekla, že budeme jezdit přednášet na jiné školky a i na školy vysoké“ – vyhrkla Milada, které zrovna dorazila z jednoho takového školení. S uklidňujícím úsměvem jsem jí odpověděla, že se musela přeslechnout. Kdo by chtěl po učitelkách MŠ něco takového? Brzo jsem pochopila, že Milada měla pravdu a začali jsme jezdit na tréninky lektorských dovedností. ZMĚNA. Opravdová, zásadní, velká.

Pořád jsem věřila, že také přínosná. Prostě má intuice neklame. Po několika letech školení v pedagogických dovednostech, lektorských dovednostech, týmové spolupráci, individualizaci, komunikaci a nevím čeho všeho, jsme si začaly uvědomovat hloubku

myšlenek programu, jeho propojenost, systém, který byl zaměřen na osobnost dítěte a jeho rodinu. Najednou jsme začali pociťovat radost, spokojenost, naplněnost, sebe-realizaci, vzestup vlastního sebevědomí. Program Začít spolu nás posunul nejenom v profesní oblasti. Začal se projevovat i náš osobní rozvoj.

Pak přišel RVP PV. Pamatuji se, když jsem ho poprvé přečetla. Spolu s kolegyní jsme jásalý, že konečně nemusíme pracně obhajovat myšlenky osobnostní výchovy u rodičů, kolegů, známých. Máme na to zákonnou normu. Už se máme o co opřít.

Šestnáct let s programem Začít spolu a podporou RVP PV přináší své ovoce. Sledujeme děti a říkáme si, jak je krásné nechat je tvořit, vymýšlet, komunikovat, spolupracovat. Jak je úžasné vidět tříleté a pětileté děti společně hledat cesty k řešení svých problémů. Vytvořit jim podnětné prostředí k tématům, která je zajímají a pak pozorovat, jak se umí samostatně rozhodovat, domlouvat, pomáhat si navzájem.

Je to radost. Díky programu Začít spolu již tohle děláme!

Julka Gardošová

ředitelka MŠ Beruška ve Frýdku- Místku
lektorka Začít spolu

Rozhovor s ředitelkou Step by Step ČR, Lenkou Felcmanovou

Lenko, právě vyšlo 1. číslo časopisu Začít spolu. Proč ses rozhodla začít ho vydávat?

Časopis jsem se rozhodla vydávat jako reakci na opakovaná přání zejména učitelů a rodičů, kteří volají po aktuálních informacích o Začít spolu. Step by Step ČR má již s publikováním nějakou zkušenost, kdy texty o Začít spolu vycházely již v roce 2000 jako příloha Učitelských listů. Rádi bychom po letech na tuto tradici navázali formou vlastního časopisu, který bude vycházet nepravidelně 4x ročně v elektronické formě. Cílem časopisu je informovat o vzdělávacím programu Začít spolu, o jeho filozofii, standardech, zkušenostech a možnostech. Má ambici nabídnout jednu z forem komplexní a odborné pedagogické podpory Začít spolu začínajícím i zkušeným učitelům mateřských a základních škol.

Komu je časopis určen?

Časopis je určen učitelům, školním týmům, rodičům a vůbec sympatizantům vzdělávacího programu Začít spolu. Jednak stávajícím, s nimiž nejrůznějšími způsoby spolupracujeme mnoho let (vždyť vzdělávací program Začít spolu je v ČR od roku 1994), kteří se spolu s námi budou na časopise aktivně podílet, aby se podělili o své praktické zkušenosti s programem. Druhou skupinou čtenářů jsou ti, kteří o programu teprve získávají informace a jeho filozofie je jim blízká.

Co všechno můžeme a budeme moci na stránkách časopisu Začít spolu nalézt?

Mou ambicí je, aby časopis byl pro své čtenáře praktickým nástrojem pro inspiraci k času tráveného s dětmi v pracovním i osobním životě. Čtenáři v časopise najdou novinky z programu, nakouknou do škol, kde se podle Začít spolu učí, získají inspiraci pro svůj čas společný s dětmi, přečtou si rozho-

vory se zajímavými lidmi kolem Začít spolu, seznámí se s výstupy našich aktivit, dozví se, co nového pro Vás jako Step by Step ČR chystáme, a další. Samozřejmě budeme reagovat na ohlasy, které časopis vyvolá a podle toho obsah směřovat. Začínají pracovat různé pracovní skupiny, s jejichž výsledky se budete moci průběžně seznamovat v dalších číslech našeho časopisu. Redakční rada je sestavená z nadšenců, kteří se na kontakt se čtenáři velmi těší a vítáme ho jako nový způsob vzájemné interakce.

Lenka Felcmanová, ředitelka Step by Step ČR

Jaké má Step by Step ČR plány na rozvoj vzdělávacího programu Začít spolu?

Plánů je mnoho, některé navazují na roky minulé, některé jsou novinkami. Za všechny například obnovení tréninkových center, vzdělávání lektorů vzdělávacího programu (stávajících i nových), rozšiřování

a upevňování lektorské základny, vytváření databáze škol Začít spolu, sdílení zkušeností a získávání informací i na mezinárodní rovině, spolupráce s různými typy subjektů, setkávání škol Začít spolu, vytváření a inovace materiálů, již zmíněné pracovní skupiny, samozřejmě tradiční Letní škola a nabídka zajímavých a praktických seminářů a návštěv ve třídách Začít spolu...

Z časopisu mám velkou radost – je to milý a konkrétní výstup dlouhodobé práce, který nám umožní se „propojit“ s našimi příznivci z celé republiky a sdílet praktické know-how programu. Držím mu palce. Chtěla bych na tomto místě poděkovat celému pracovnímu týmu Step by Step ČR. Každý se na vzniku časopisu podílel a jejich role vydáním prvního čísla nekončí. Velký dík všem.

Děkuji za rozhovor.

Anna Veselková

Odpovědi na anketní otázku:

**1. Jakou roli sehrál program Začít spolu ve Vašem profesním životě?
2. Jak vnímáte program Začít spolu v kontextu současného školství?**

Lenka Burdíková

ředitelka MŠ Pohádka
v Hostivici, lektorka Začít
spolu, koordinátorka PAU

1) Program Začít spolu je přesně to, co jsem hledala - v literatuře, ve studiu předškolní pedagogiky na UK v Praze, ve studiu speciální pedagogiky, na různých školeních.

Jako učitelka MŠ, ředitelka MŠ a hlavně jako matka, jejíž dítě si mohlo užívat programu Začít spolu, souzním s principy Začít spolu.

2) Program Začít spolu je jedním z základních kamenů RVP PV.

Václav Šneberger

bývalý ředitel Step by
Step ČR, mezinárodní
certifikátor ISSA, kouč

1) ZaS je pro mě vstupenka a zároveň praktický nástroj k smysluplnému naplnění času dětí i učitelů ve škole. Profesně jsem se díky jeho šíření v různých kontextech hodně naučil o odporu a zvládnání změn, práci v multikulturním týmu a přivedl mě k mé současné roli kouče a mentora.

2) ZaS je úžasný kompilát kvalitní a moderní pedagogiky, která prakticky naplňuje kompetenční zaměření našich vzdělávacích programů. Kolem a kolem, kdo nedělá z větší části ZaS, neprošel kurikulární reformou.

Marie Vrzáčková

bývalá koordinátorka ZaS,
lektorka Začít spolu, (toho
času v aktivním důchodu)

1) Zásadní, důležitou, inspirující i příjemnou. Výrazně navázal na můj zájem o alternativní přístupy ke vzdělávání žáků na základních školách, doplnil moje rozšířené informace do uceleného a funkčního, efektivního systému. Umožnil mi setkání s mnoha velice tvůrčími, zanícenými pedagogy, odvážnými řediteli – kteří cítili potřebu změny a mnozí z nich byli zárukou úžasného pokroku na celé škole.

Byla jsem díky němu svědkem VELKÉ RADOSTI z každodenní učitelovy práce. Sama jsem – díky našim i zahraničním odborníkům z oblasti pedagogiky – prožívala osobní profesní růst.

2) Tento program – vstřícný k potřebám jednotlivých dětí – je, dle mého názoru, v podtextu současné reformy, jakoby z jeho principů vycházela.. Je to velký posun v legislativě (když to posoudím se začátky od roku 1996). S reformou má společné i to, že se těžko dostává do běžné praxe – což není chybou reformy ani programu Začít spolu. Neochota ke změnám od pedagogů, ale i rodičovské veřejnosti je varující a měla by být předmětem výzkumů a následných řešení.

Zdena Kreislová

učitelka na 1. ZŠ v Plzni,
lektorka Začít spolu

1) Program ZaS mi přinesl úspěšnou a radostnou práci ve školství a to určitě není málo! Díky metodické podpoře a cyklu kvalitních seminářů jsem získala mnoho nových znalostí a dovedností, které mě dovedly ke změně pojetí výuky. Nesmírně si cením partnerských vztahů mezi mnou, žáky a rodiči. Je báječné sledovat úspěchy žáků a vnímat podporu a uznání rodičů.

2) S realizací školního vzdělávacího programu jsem se ujistila, že práce v ZaS byla ta správná volba. Nebojím se říct, že program ZaS je v našem školství stále o krok vpředu.

Začali jsme spolu

Ani naše škola nebyla výjimkou. Začínali jsme s jednou třídou Začít spolu. Vedla ji zkušená kreativní učitelka a další kolegyně se postupně přidávaly. Ani s rodiči to nebylo zpočátku jednoduché.

měli žáci možnost přejít do výběrových tříd s rozšířeným vyučováním jazyků (RVJ). Zájem o nový výukový proud však strmě narůstal. První velké ocenění programu ZaS přišlo od rodičů, kteří nás požádali, abychom vytvořili

Podnětné prostředí třídy na základní škole ANGEL

Kořeny filozofie programu Step by Step sahají hluboko do 90. let na území USA, kde se také poprvé začaly uplatňovat v praxi.

U nás byl program realizován s finanční podporou Sorosovy nadace jako součást projektu Podpory vzdělávání Open Society Fund Praha pod názvem Začít spolu.

V českém prostředí se realizuje již 17 let a neustále se vyvíjí.

Na naší škole jsme program Začít spolu začali uplatňovat již ve školním roce 1995-96. Pokaždé, když se zavádí ve školství něco nového, vyvolá to bouřlivou diskusi ze strany učitelů i rodičů žáků, což nepřekvapí nikoho, kdo se ve školství nějakou dobu pohybuje.

Z obou stran zaznívaly obavy typu – děti si budou jenom hrát, budou mít málo vědomostí, nebudou mít pevně daný řád, který tolik potřebují, je to něco amerického, co není v souladu s tradicí našeho školství...

Rodiče žáků nebyli ihned postaveni před hotovou věc. Proběhla s nimi řada informativních schůzek, sami se mohli zúčastnit seminářů pořádaných OSF. Část rodičů měla zkušenost s programem ZaS z MŠ Studánka. Při zavádění programu ZaS byla rodičům ponechána možnost volby. Vedle tříd s metodikou ZaS, pokračoval program tradičně vedených tříd, do kterých postupně pronikaly prvky metodiky ZaS. Od třetích ročníků

stejně podmínky ve vzdělávání jazyků jako u tříd s RVJ a ponechali stávající třídní kolektivy v programu ZaS. Poté co na osmiletá gymnázia bylo přijato v několika následujících letech více žáků nevyběrových tříd ZaS než žáků výběrových tříd s RVJ, bylo rozhodnuto. Program ZaS byl postupně realizován na celém 1. stupni. Domnívám se, že bylo správné ponechat rodičům počáteční možnost volby, rodiče nakonec sami rozhodli, který program pro své děti chtějí.

Program ZaS s sebou přinesl jiný přístup nejen k dětem, ale i k rodičům. Stěžejní filozofií školy byla a je vstřícnost a otevřenost, otevřená komunikace mezi všemi zainteresovanými

Práce v centru Matematika

partnery. Rodičům bylo umožněno, volně vstupovat do výuky, participovat nejen na jejím průběhu, ale i na přípravné plánovací fázi a v případě zájmu působit jako asistenti ve výuce. Změnili jsme model setkávání s rodiči. Konzultace ve složení rodič x žák x učitel, (asistent) se postupně rozšířily i na druhý stupeň. Řada rodičů se angažuje v občanských sdruženích, na rozsáhlejší projekty získávají finanční prostředky z grantů a ze sponzorských darů, mnozí aktivně spolupracují na realizaci celoškolských projektů nebo sami připravují aktivity pro žáky v rámci zájmového vzdělávání.

A jak hodnotí program ZaS rodiče? O názor jsem požádala paní Blanku Strouhalovou.

Dceři dnes bude 17 let a je z ní velmi samostatná, kultivovaná dívka s velkým zájmem o kvalitní vzdělání, ale i o veřejné dění. Přitom její vývoj k tomu zpočátku vůbec nesměřoval. Přičítáme to mj. právě Začít spolu a jejím učitelům, kteří od počátku brali ohled na její individualitu.

Děti v Začít spolu zůstávají osobnostmi jedinečnými, ale současně mají povinnosti a odpovědnost. Dcera si určitě ze školy odnesla například toleranci k jinakosti, Začít spolu také eliminovalo stres ze školy, z neúspěchu, z nízkého výkonu a ztracení dospělou autoritou. Žáci

pracují v pohodovějším prostředí a jejich vzájemné vztahy jsou jednou ze stěžejních oblastí, na které se výchova ve třídě mé dcery zaměřovala. Děti neměly žádné problémy s přechody na jiné školy, my konkrétně máme velmi dobrou zkušenost s přechodem na osmileté gymnázium.

Základní rozdíl jsem jako rodič pocítovala v tom, že škola opakovaně a neúnavně deklarovala, že mě tam chce, a podnikala spoustu aktivit k tomu, aby mi ukázala, jak si výchovu představuje a proč.

Zejména ve školce, ale i později ve škole jsem nesmírně ocenila, že můžu být se svým dítětem. Pomáhalo to i ve velmi konkrétních situacích. Když měla dcera obavy ze šikany, šla jsem s ní dva dny do školy. Odstraní se tím řada problémů, které mohou mít jak učitelé, tak i děti, nebo rodiče.

Neměla jsem žádné zábrany přicházet s nápady, ale i s kritikou. Mohla jsem se svobodně ptát a vztah pedagogů s mým dítětem to nijak nenarušovalo.

Myslím, že Začít spolu dává také obrovský prostor pro osobnost učitele.

Otázku „Co mi přineslo Začít spolu“ jsem položila i manželovi. Tady je jeho odpověď: „Spoustu nových přátel – když odmyslím, co to znamenalo pro mé dítě: „Pro ně to určitě znamenalo svobodný rozvoj osobnosti, i při jeho složité povaze.“

K úspěšnému přijetí programu přispělo velkou měrou vzdělávání pedagogů. Vzdělávací

kurzy programu ZaS organizované a financované nadací OSF byly v tehdejší době tím nejlepším, co bylo v naší zemi v oblasti vzdělávání k dispozici - kvalitní lektorský tým, zahraniční specialisté v oblasti vzdělávání i učitelé s praktickými zkušenostmi v programu SbS. Kurzy byly profesionálně zabezpečené a organizované. Někteří naši pedagogové získali postupně lektorské zkušenosti a škola statut školícího centra programu ZaS.

V současné době se nově přijatí učitelé před nástupem do školy povinně vzdělávají v letních školách, které zajišťuje SbS. Je již pravidlem, že se vrací nadšení a těší se do školy. Vítají možnost další účasti na Letní škole pro pokročilé a své zkušenosti a nadšení přenášejí mezi ostatní kolegy.

A co nového je v programu Začít spolu?

Program ZaS je realizován i v bilingvních třídách MŠ a ZŠ. Kooperativní formy práce a s tím související velké množství příležitostí pro komunikaci, typické pro program ZaS, vytváří ideální podmínky pro dvojjazyčnou výuku.

Program ZaS pozitivně ovlivnil i celkové klima školy. Zlepšily se integrační podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,

Společný projekt 1. tříd s mateřskou školou

zejména pak pro žáky mimořádně nadané. Otevřel se větší prostor pro diferenciaci výuky a výrazně se snížil počet žáků školsky neúspěšných. Zaznamenali jsme nárůst žáků i z mimospádových a mimopražských oblastí.

Iva Cichoňová

ředitelka ZŠ a MŠ Angel v Praze 12,
lektorka s přispěním Blanky Strouhalové

Setkání škol Začít spolu 19.11.2010

Diskuse mezi zástupci základních škol a mateřinek

Již delší dobu jsme pocífovali, že program Začít spolu potřebuje načerpat novou energii. Chceme zajistit vhodné podmínky pro jeho další rozvoj tak, aby mohl nabídnout nové podněty jak učitelům, kteří podle něj pracují již dlouho, tak i těm, kteří do něj vstupují nově. Proto jsme se rozhodli obnovit tradici setkávání škol a učitelů Začít spolu a to jak v Praze, tak i v jednotlivých krajích.

První takové setkání proběhlo 19. 11. 2010 v Praze. Do Vzdělávacího institutu Charity nakonec zavítalo téměř 50 učitelů a ředitelů ZŠ a MŠ ze všech koutů ČR. Na setkání jsme poskytli čas ke společnému sdílení zkušeností, radostí i starostí. K tomu významně přispělo i to, že se ve skupinách namíchali a potkali lidé, kteří se dosud neznali, učitelé, kteří mají s programem ZaS letité zkušenosti i ti, kteří začali učit v ZaS teprve od září. Mirka Škardová představila současný stav Začít spolu tak, jak jej vidíme my, ve Step by Step ČR. Společně s Věrou Krejčovou také představila novou verzi standardů ISSA. Mezinárodní profesní standardy ISSA: Kompetentní učitel 21. století, které pojmenovávají kvality, vzdělávací oblasti ZaS (nejen) a měly by

Lektorky Začít spolu Lenka Burdíková, Věra Krejčová a Zdena Kreislová (zleva)

sloužit jako jeden z možných nástrojů pro autoevaluaci, jako nástroj pro posouzení kvality pedagogické práce při hospitacích apod. Konkrétní ukázkou, jak je možné s nimi pracovat, bylo možné realizovat díky videu ze třídy paní učitelky Dity Nastoupilové. Pracovní verze standardů je ke stažení na našich webových stránkách <http://www.sb-scr.cz/?t=1&c=42>. Stručný obsah prezentace k současnému stavu ZaS dáváme k dispozici zde:

Vzdělávací program Začít spolu v roce 2011 a nadále dále

- Dlouhodobý strategický záměr o rozvoj vzdělávacího programu ZaS na MŠ a ZŠ v celé ČR
- Snaha o udržení kvality a „dobré značky“ ZaS mezinárodní profesní standardy ISSA: Kompetentní učitel 21. století jasně pojmenování kvality programu
- Aktualizace sítě škol ZaS v celé ČR, obnovení statusu Tréninkových center Začít spolu
- Pravidelné setkávání a síťování škol ZaS
- Pravidelné a „tradiční“ aktivity (letní školy, kurzy, semináře), nově nabízíme cyklus seminářů či jednotlivé semináře zaměřené na podporu čtenářské gramotnosti a dětského čtenářství (nejen v rámci EU- peníze školám)
- Revize stávajících a rozvoj nových metodických materiálů k Začít spolu (např. vytvoření CD, které bude monitorovat práci učitele v programu ZaS a bude obsahovat modelové hodiny včetně příprav, pracovních listů, vyhodnocení, sebehodnocení dětí, autoevaluaci učitele s ohledem na naplňování standardů apod., vznik pracovních skupin

Zájemci o práci v kterékoli výše uvedené skupině se mohou přihlásit na e-mail: mirka.skardova@sbscr.cz. Zde také obdržíte veškeré informace o činnosti, obsahu, termínech aktivit pracovních skupin.

Mirka Škardová
koordinátorka, lektorka a
certifikátorka Začít spolu

Anna Veselková
šéfredaktorka

Nabídka nejbližších kurzů pořádaných Step by Step ČR

Genetická metoda čtení, Praha- Step by Step ČR, 19. 3. 2011, 9:00- 16:00

lektorka: Dita Nastoupilová

Účastníci se seznámí s genetickou metodou čtení a možnostmi jejího využití ve výuce. Porovnájí tuto metodu s metodou analyticko-syntetickou. Vyzkouší si netradiční aktivity a hry rozvíjející elementární čtení. Seznámí se s konkrétními postupy, jak využít genetickou metodu v tvůrčím psaní už v 1. třídě a s konkrétními kroky při nácvičku tvůrčího psaní. Účastníci získají informace i praktické zkušenosti jak využít tuto metodu při tvorbě dětských knih. Účastník obdrží certifikát s akreditací MŠMT.

Analyticko- syntetická metoda v modifikovaném pojetí, Praha- Step by Step ČR, květen 2011- bude upřesněno, 9:00- 16:00

lektorka: Zuzana Maňourová

Účastníci se seznámí s podstatou této modifikované metody, bude popsán základní princip didaktického postupu a komparace s účinností tradiční formy a-s metody. Účastníci budou mít možnost seznámit se s praktickými ukázkami ze tříd (portfolia s vlastními texty žáků, které jsou chronologicky řazeny, s průřezem práce jednoho z žáků v časovém vývoji apod. Součástí semináře je i modelová hodina a diskuse. Účastník obdrží certifikát s akreditací MŠMT.

Letní škola Začít spolu 2011

Tradiční letní škola Začít spolu proběhne letos v termínu od 22. do 26./27. srpna 2011. Jako místo konání jsme zvolili město Kutná Hora. Veškeré podrobné informace o kurzu, nabízených výběrových seminářích a ceně naleznete začátkem března na našich webových stránkách www.sbscr.cz

O nás

Začít spolu je vzdělávací program pro předškolní a mladší školní věk, v ČR je realizován od roku 1994 v mateřských a od roku 1996 v základních školách. Tento program zdůrazňuje individuální přístup k dítěti a partnerství školy, rodiny i širší komunity v oblasti výchovy a vzdělávání. Prosazuje a umožňuje inkluzi dětí se speciálními potřebami. Tento program je mezinárodní (je realizován v dalších 30 zemích světa) a je zaštitěn mezinárodní organizací ISSA.

ISSA je nevládní organizace, která byla založena s cílem podporovat demokratické principy a posilovat zapojení rodičů a komunity do vzdělávání dětí v období předškolního a mladšího školního věku (3–11 let). Sjednocuje 27 organizací ve stejném počtu zemí.

Step by Step ČR, o. s., je nevládní nezisková organizace, jejímž posláním je přispívat svými aktivitami k demokratizaci, humanizaci a vyšší efektivitě vzdělávání v České republice, k budování otevřené společnosti a jejímu zapojení do evropských struktur. Podílí se na monitorování, evaluaci a implementaci programu Začít spolu. V současné době realizuje tyto projekty: Předsudky jsou OUT www.predsudkysouout.cz, Podpora učitelů ve zvyšování kvality pedagogické práce www.sbscr.cz/podpora-ucitelu, Mentorská podpora studentů pedagogiky a Cesta k předškolnímu inkluzivnímu vzdělávání v Moldávii (partnerství s ADROU).

Návštěva mateřské školy je pro mě vždy spojena s brzkým ranním vstáváním. A když jedu do mateřinky v Praze Dubči, která se nachází až na samém okraji Prahy, vyřáším už o půl sedmé. Naštěstí je školka hned vedle autobusové zastávky, takže odpadá ranní bloudění. Společnost na cestě do školky mi dělá paní Vlasta Olmerová, které je jednou z účastnic návštěvy ve třídě MŠ Začít spolu. Po osmé hodině vcházíme do školky, která už je plná dětí i dalších účastnic semináře. Jsme ve třídě Veverek, které vedou paní učitelky Michaela Macková a Markéta Krňávková. Před půl devátou se usadíme na koberec a paní učitelky začínají vést ranní kruh. Děti mezi sebe přijmou početnou skupinku učitelek z jiných školek, atmosféra ve třídě je přátelská, pohodová. Paní učitelky komunikují s dětmi vstřícně a s respektem. Zareaguji na nesoustředěnost dětí na konci ranního kruhu a dopřejí jim trochu pohybu v tematicky zařazené hře. Po svačině, při které si děti sami mažou pečivo připravenou pomazánkou, následuje nabídka na práci v centrech. Děti se hlásí pomocí tabule magnetek, na kterých jsou připevněny jejich fotky. Kvůli vyšší nemocnosti dětí se nakonec otevírají pouze čtyři centra místo plánovaných sedmi. Děti se sami rozdělí a pracují, paní učitelky z ostatních školek fungují jako asistentky, děti jejich přítomnost vítají. Děti jsou vedeny k odpovědnosti za svoji práci i k tomu vázaný úklid. Pokud dítě zvládne činnost rychleji, je mu dána možnost volby, zda se zapojí do činnosti v jiném centru. Po práci v centrech následoval hodnotící kruh. Obě paní učitelky se snažily děti v první řadě ocenit za jejich úsilí a také motivovat děti k sebehodnocení, zda se jim práce dařila, zda je bavila, k popsání pocitů, které zažívaly v případě neúspěchu apod. Děti

Byli jsme na návštěvě...

v mateřské škole v Praze Dubči

i paní učitelky, které začaly podle programu Začít spolu pracovat teprve od září loňského roku, udělaly opravdu velký kus práce. Po hodnotícím kruhu si jdou děti užít rozsáhlou, upravenou zahradu, kterou jim školka v Dubči nabízí. Pro nás, účastníky semináře, tak zbývá prostor jak na prohlídku ostatních tříd (celkem je jich v MŠ šest, kapacita tříd je zcela zaplněna), tak na mnoho otázek směřujících k paní učitelce Mackové. Dovídáme se, že Začít spolu je něco, čemu personál školky věří a vedení (paní ředitelka Lenka Komárková) je mu také velmi nakloněno. Spolupráce s rodinou probíhá dobře, zahrada školky umožňuje pořádání venkovních akcí, ale rodiče jsou vítáni kdykoli v každé třídě. Ve třídě jsou dvě integrované děti z Číny (sourozenci), které zatím česky nemluví, ale zapojují se do aktivit.

Kolem 12té je čas na oběd. Polévku si děti nalévají samy podle chuti, druhé jídlo servíruje paní učitelka již nandané na talířcích. Po obědě přinese paní kuchařka z kuchyně upečené perníčky, které si děti dopoledne vyválely a vykrájely v centru Domácnost. Vlastní trouba přímo ve třídě je snem obou učitelek, snad jej co nejdříve zrealizují.

Mateřská školka v Praze Dubči je místem, kde paní učitelky věnují své práci osobní maximum a program Začít spolu je zde cítit z jejich nadšením i vzájemné spolupráce.

Anna Veselková
šéfredaktorka

Časopis Začít spolu

vydává občanské sdružení
Step by Step Česká republika

Redakční rada:

Anna Veselková, Mirka Škardová,
Lenka Felcmanová

Odpovědná redaktorka:

Anna Veselková

Adresa vydavatele:

Step by Step ČR, o. s., Kubelíkova 22
130 00 Praha 3
tel./fax.: 222 963 596,
email: info@sbscr.cz

Grafická úprava a zlom:

Petr Knopp

Jazyková korektura:

Kateřina Vanková

2011, roč. 1, č. 1.

Texty je možné volně šířit s uvedením zdroje